EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 9.11.2005
KOM(2005) 559 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų Stojimo partnerystės su Turkija programoje

(pateiktas Komisijos)
{SEK (2005) 1426}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2002 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje įvykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo metu buvo prisimintas 1999 m. Helsinkyje priimtas sprendimas, jog Turkija yra šalis kandidatė, kurią numatoma priimti į Sąjungą. Taryba džiaugėsi Turkijos žengtais dideliais žingsniais, siekiant atitikti Kopenhagos kriterijus, ir išvardijo prioritetines sritis, kuriose reikia darbuotis toliau. Siekdama padėti Turkijai pasirengti ES narystei, Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad būtina sustiprinti Turkijos stojimo strategiją, ir Komisijos buvo paprašyta pateikti pasiūlymą dėl pataisytos Stojimo partnerystės programos. Tokia programa pirmą kartą buvo priimta 2001 m.

2003 m. kovo mėn. Komisija pateikė pataisytą Stojimo partnerystės su Turkija programą, kurią Taryba priėmė. 2004 m. spalio mėn. pateiktoje rekomendacijoje Komisija pasiūlė, kad siekdama užtikrinti politinių reformų proceso tvarumą ir neatšaukiamumą ES toliau atidžiai stebėtų, kaip vyksta politinės reformos. Komisija pasiūlė, kad 2005 m. būtų priimta pataisyta Stojimo partnerystės programa. 2004 m. gruodžio mėn. Taryba nutarė, kad Europos Sąjunga, remdamasi pataisyta Stojimo partnerystės programa, kurioje nustatyti reformų proceso prioritetai, toliau atidžiai stebės, kaip vyksta politinės reformos.

Ši trečioji Stojimo partnerystės programa grindžiama Tarybos reglamento (EB) Nr. 390/2001 nuostatomis. Šiame reglamente numatoma, kad Taryba, Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia dėl principų, prioritetų, tarpinių tikslų ir sąlygų Stojimo partnerystės programoje, kuri bus pateikta Turkijai, taip pat dėl vėlesnių jai taikytinų svarbių pakeitimų.

Jame išvardijami trumpalaikiai ir vidutinės trukmės laikotarpio prioritetai šaliai ruošiantis tolesnei integracijai į Europos Sąjungą. Turkija, atsakydama į Stojimo partnerystės programą, turėtų parengti planą, kuriame būtų pateiktas tvarkaraštis bei nurodytos konkrečios priemonės, kuriomis ji ketina spręsti Stojimo partnerystės programos prioritetinius klausimus. Stebėti juos sprendžiant daromą pažangą leis Asociacijos susitarimu sukurta mechanizmų sistema ir Komisijos pažangos ataskaitos.

Siūlomas Tarybos sprendimas neturi finansinio poveikio. Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytus faktus, Komisija ragina Tarybą priimti pridedamą Tarybos sprendimo projektą.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų Stojimo partnerystės su Turkija programoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

Atsižvelgdama į 2001 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 390/2001 dėl paramos Turkijai pagal pasirengimo stojimui strategiją, visų pirma dėl Stojimo partnerystės įkūrimo1, ypač į jo 2 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos reglamente (EB) Nr. 390/2001 numatoma, kad Taryba, Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia dėl principų, prioritetų, tarpinių tikslų ir sąlygų Stojimo partnerystės programoje, kuri bus pateikta Turkijai, taip pat dėl vėlesnių jai taikytinų svarbių pakeitimų.

(2) 2004 m. Komisijos rekomendacijoje[2] dėl Turkijos pabrėžiama, kad ES, remdamasi Stojimo partnerystės programa, kurioje nustatyti reformų proceso prioritetai, turėtų toliau stebėti politinių reformų procesą, o 2005 m. turėtų būti pateiktas pataisytos Stojimo partnerystės programos pasiūlymas.

(3) Remdamasi tuo, kas pirmiau išdėstyta, Taryba 2001 ir 2003 m. priėmė Stojimo partnerystės su Turkija programą[3].

(4) 2004 m. gruodžio mėn. Europos Taryba nutarė, kad Europos Sąjunga, remdamasi Stojimo partnerystės programa, kurioje nustatyti reformų proceso prioritetai, toliau atidžiai stebės, kaip vyksta politinės reformos.

(5) 2005 m. spalio 3 d. valstybės narės pradėjo derybas su Turkija dėl jos narystės Europos Sąjungoje. Šių derybų raida priklausys nuo Turkijos rengiantis narystei daromos pažangos, kuri bus vertinama *inter alia* pagal tai, kaip įgyvendinama nuolat persvarstoma Stojimo partnerystės programa.

---

1 OL L 58, 2001 2 28, p. 1.
2 KOM(2004) 656 galutinis, 2004 10 6.
3 2001 m. kovo 8 d. Tarybos sprendimas 2001/235/EB (OL L 85, 2001 3 24, p. 13) ir 2003 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimas 2003/398/EB (OL L 145, 2003 6 12, p. 40).

(6) Kad pasirengtų Europos Sąjungos narystei, Turkija turėtų parengti planą, kuriame būtų numatomi terminai ir konkrečios priemonės, skirtos Stojimo partnerystės programos prioritetiniams klausimams spręsti.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Stojimo partnerystės su Turkija programos principai, prioritetai, tarpiniai tikslai ir sąlygos yra išdėstyti pridedamame priede, kuris yra neatskiriama šio sprendimo dalis.

2 straipsnis

Stojimo partnerystės programos įgyvendinimą, remdamosi metinėmis Komisijos ataskaitomis, tikrina ir stebi Asociacijos susitarimu įkurtos institucijos ir Taryba.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje, […]

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

2005 m. Turkijos Stojimo partnerystės programa

1. ĮŽANGA

Europos Vadovų Taryba savo susitikimo 1997 m. gruodžio mėn. Liuksemburge metu nusprendė, kad Stojimo partnerystė yra pagrindinis patobulintos pasirengimo stojimui strategijos elementas, sutelkiantis visas paramos šalims kandidatėms formas į vieną sistemą. Tokiu būdu Bendrija savo paramą skiria konkretiems kiekvienos šalies kandidatės poreikiams, siekdama padėti įveikti konkrečias su stojimu susijusias problemas.

Pirmąją Turkijos Stojimo partnerystės programą Taryba priėmė 2001 m. kovo mėn. 2002 m. spalio mėn. Komisijos Plėtros strategijos dokumente buvo nurodyta, kad Komisija pasiūlys pataisytą Stojimo partnerystės su Turkija programą. 2003 m. kovo mėn. Komisija pateikė pataisytą Stojimo partnerystės programą, kurią Taryba patvirtino tų pačių metų gegužės mėn. 2004 m. spalio mėnesio rekomendacijoje Komisija pasiūlė, kad, siekdama užtikrinti politinių reformų proceso tvarumą ir neatšaukiamumą, ES toliau atidžiai stebėtų, kaip vyksta politinės reformos. Komisija pasiūlė, kad 2005 m. būtų priimta pataisyta Stojimo partnerystės programa.

Turkija turėtų parengti planą, kuriame būtų nurodyti terminai ir konkrečios priemonės, skirtos prioritetiniams Stojimo partnerystės programos klausimams spręsti.

Remiantis pataisyta Stojimo partnerystės programa, bus galima parengti politinių priemonių, kurias naudojant šalims kandidatėms bus padedama pasirengti narystei. Pataisyta Stojimo partnerystės programa bus ypač naudinga vykdant būsimas politines reformas, ji taip pat bus matas vertinant būsimą pažangą.

2. PRINCIPAI

Pagrindiniai prioritetiniai klausimai, kuriuos turi išspręsti Turkija, yra susiję su jos gebėjimu atitikti 1993 m. Kopenhagos Vadovų Tarybos nustatytus kriterijus ir 2005 m. spalio 3 d. Tarybos priimtose bendrosiose derybų nuostatose išdėstytus reikalavimus.

3. PRIORITETAI

Šioje Stojimo partnerystės programoje išvardyti prioritetai buvo pasirinkti manant, jog yra realu tikėtis, kad šalis gali šiuos klausimus išspręsti arba per kelis ateinančius metus padaryti didelę pažangą juos spręsdama. Trumpalaikiai prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per ateinančius vienerius arba dvejus metus skiriami nuo vidutinės trukmės laikotarpio prioritetų, kurie, kaip tikimasi, turėtų būti įgyvendinti per artimiausius trejus arba ketverius metus. Prioritetai yra susiję su teisės aktais ir jų įgyvendinimu.

Pataisytoje Stojimo partnerystės programoje nurodomos prioritetinės Turkijos rengimosi narystei sritys. Tačiau Turkija turės išspręsti visas pažangos ataskaitoje nurodytas problemas. Taip pat svarbu, kad Turkija įvykdytų įsipareigojimus derinti teisės aktus ir įgyvendinti *acquis*, laikydamasi įsipareigojimų pagal Asociacijos susitarimą, muitų sąjungos ir su ja susijusius EB – Turkijos Asociacijos Tarybos sprendimus, pavyzdžiui, dėl prekybos žemės ūkio produktais režimo.

3.1. Trumpalaikiai prioritetai

Sustiprintas politinis dialogas ir politiniai kriterijai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Viešasis administravimas

– Tęsti viešojo administravimo ir personalo politikos reformą, siekiant užtikrinti didesnį veiksmingumą, atskaitomybę ir skaidrumą.

– Užtikrinti, ypač įgyvendinant pastaruoju metu priimtus teisės aktus, kad vietos valdžia būtų veiksminga, skaidri ir veikli.

– Įkurti gerai veikiančią Ombudsmeno sistemą.

Civilių ir kariuomenės santykiai

– Toliau siekti, kad civilinė kariuomenės kontrolė atitiktų ES valstybių narių praktiką. Užtikrinti, kad civilinės valdžios institucijos visapusiškai vykdytų priežiūros funkcijas, visų pirma kuriant ir įgyvendinant nacionalinę saugumo strategiją. Imtis veiksmų, kad, sprendžiant saugumo klausimus, būtų pasiekta didesnė atskaitomybė ir skaidrumas.

– Suteikti Parlamentui visas galias prižiūrėti karo ir gynybos politiką bei visas su jomis susijusias išlaidas, naudojant taip pat ir išorės auditą.

– Panaikinti visas likusias karo teismų galias teisti civilius.

Teismų sistema

– Užtikrinti, kad visos teismų institucijos, vadovaudamosi Europos žmogaus teisių konvencija ir ju ja susijusia teismų praktika, tinkamai aiškintų su žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis susijusias teisines nuostatas, įskaitant naująjį Baudžiamąjį kodeksą.

– Užtikrinti teisminių institucijų, ypač Aukščiausiosios teisėjų ir prokurorų tarybos, nepriklausomumą ir užtikrinti nešališkumą skiriant naujus teisėjus bei prokurorus.

– Užtikrinti vienodas galimybes kaltinti ir gintis per baudžiamąjį teismo procesą, įskaitant tinkamą išdėstymą teismo salėje.

– Tęsti teisėjų ir prokurorų mokymus laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos ir taikyti Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką.

– Didinti teisminių institucijų veiksmingumą, visų pirma didinant jų institucinius gebėjimus ir priimant naują civilinio proceso kodeksą.

– Toliau steigti regioninius tarpinius apeliacinius teismus.

Kovos su korupcija politika

– Stiprinti visas institucijas, susijusias su kova su korupcija, ir geriau koordinuoti jų veiklą.

– Užtikrinti reglamento dėl valstybės tarnautojų etiško elgesio principų įgyvendinimą, ir taikyti jo nuostatas taip pat ir išrinktiems pareigūnams, teisėjams, akademiniam ir kariniam personalui.

– Apriboti parlamentinį imunitetą taip, kad jis atitiktų Europos praktiką.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

Vadovavimasis Tarptautine žmogaus teisių ir laisvių teise

– Aktyviai padedant nepriklausomai, tinkamai finansuojamai nacionalinei žmogaus teisių institucijai ir remiantis atitinkamais JT principais, skatinti gerbti žmogaus teises. Stebėti, kaip laikomasi žmogaus teisių, taip pat ir tai, kad statistiniai duomenys būtų patikimi.

– Teisėsaugos institucijose plėsti mokymus apie žmogaus teises ir tardymo metodus, visų pirma siekiant išgyvendinti kankinimus ir smurtavimą.

– Ratifikuoti Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto neprivalomus protokolus. Laikytis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, be kita ko, iki galo vykdant Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus.

– Įgyvendinti teisines nuostatas dėl teisės į pakartotinį teisminį bylos nagrinėjimą po atitinkamo Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo.

– Užtikrinti įstatymais ir veiksmais, kad bus visapusiškai gerbiamos visų asmenų žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės nediskriminuojant ir nepriklausomai nuo asmens kalbos, politinių pažiūrų, rasės, lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

– Ratifikuoti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 12 protokolą dėl bendrojo viešosios valdžios vykdomos diskriminacijos uždraudimo.

Pilietinės ir politinės teisės

Kankinimų ir smurtavimo prevencija

– Užtikrinti, kad būtų įgyvendintos priemonės, priimtos vykdant visiško nepakantumo kankinimams ir smurtavimui politiką, remiantis Europos žmogaus teisių konvencija ir Europos kankinimų prevencijos komiteto rekomendacijomis.

– Aktyviau kovoti su nebaudžiamumu. Užtikrinti, kad prokurorai laiku ir veiksmingai atliktų bylų tyrimus, kurie leistų teismams nustatyti ir nubausti nusikaltėlius.

– Užtikrinti, kad visoje šalyje būtų įgyvendinamas Stambulo protokolas, ypač kad būtų dažniau naudojama medicinos ekspertizė.

– Ratifikuoti JT konvencijos dėl kankinimų neprivalomą protokolą, kuriame numatoma sukurti kalinimo įstaigų nepriklausomos stebėsenos sistemą.

Teisė kreiptis į teismą

– Padidinti galimybes veiksmingai gintis, pvz., suteikti galimybę gauti teisinę pagalbą ir kvalifikuoto vertėjo paslaugas.

– Užtikrinti, kad piliečiai nuo pat suėmimo pradžios žinotų apie savo teisę konfidencialiai susitikti su advokatu ir reikalauti, kad būtų pranešta jų giminaičiams, ir kad jie turėtų galimybę naudotis šia teise.

Saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisvė

– Užtikrinti saviraiškos laisvę, įskaitant spaudos laisvę, vadovaujantis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika.

– Toliau taisyti padėtį asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn ar nuteistų už tai, kad nenaudodami smurto išreiškė savo nuomonę.

– Įgyvendinti visas reformas, susijusias su asociacijų ir taikių susirinkimų teise, remiantis Europos žmogaus teisių konvencija ir su ja susijusia teismų praktika. Įgyvendinti priemones, kurios neleistų saugumo pajėgoms naudoti per daug jėgos.

– Suderinti atitinkamas nuostatas dėl politinių partijų su Europos praktika.

– Suderinti politinių partijų finansavimo ir priežūros sistemą su Europos praktika.

– Pagerinti pilietinės visuomenės vidaus raidos ir jos dalyvavimo formuojant viešąsias politikos kryptis galimybes.

– Lengvinti ir skatinti visų sektorių Turkijos pilietinės visuomenės ir Europos partnerių atvirą bendravimą ir bendradarbiavimą.

Religijos laisvė

– Priimti Europos standartus atitinkantį įstatymą, skirtą tinkamai spręsti visas problemas, su kuriomis susiduria ne musulmonų tikėjimo mažumos ir bendruomenės. Sustabdyti visus ne musulmonų tikėjimo bendruomenių fondams priklausančios arba priklausiusios nuosavybės pardavimus arba konfiskavimus. Laukiant, kol bus priimtas minėtas įstatymas, tai turi daryti kompetentingos institucijos.

– Remiantis Europos žmogaus teisių konvencija ir atsižvelgiant į atitinkamas Europos Tarybos Komisijos prieš rasizmą ir netoleranciją rekomendacijas, priimti ir įgyvendinti nuostatas dėl visų asmenų ir religinių bendruomenių teisės į minties, sąžinės ir religijos laisvę.

– Šioms bendruomenėms sudaryti sąlygas veikti pagal ES valstybių narių praktiką. Tai apima teisinę ir teisminę bendruomenių, jų narių ir turto apsaugą, dvasininkų mokymą, paskyrimą ir rengimą bei galimybę naudotis nuosavybės teisėmis pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 1 protokolą.

Ekonominės ir socialinės teisės

Moterų teisės

– Įgyvendinti teisės aktus, susijusius su moterų teisėmis, ypač Civilinį kodeksą, naująjį Baudžiamąjį kodeksą ir šeimą ginančius įstatymus.

– Tęsti priemones, kurių buvo imtasi kovojant su moterų patiriamu visų rūšių smurtu, įskaitant nusikaltimus, padarytus dėl garbės. Remiantis galiojančiais teisės aktais, užtikrinti specialius mokymus teisėsaugos institucijose, savivaldybėse bei kitose atsakingose institucijose bei teisėjų ir prokurorų mokymus; visose didesnėse savivaldybėse įrengti prieglaudas moterims, kurioms gresia smurtas.

– Toliau didinti moterų reikšmę visuomenėje, be kita ko, skatinant jas lavintis ir dalyvauti darbo rinkoje bei politiniame ir socialiniame gyvenime, ir siekiant šių tikslų remti moterų organizacijų vystymąsi.

Profesinių sąjungų teisės

– Užtikrinti visų profesinių sąjungų teisių laikymąsi pagal ES standartus ir atitinkamas TDO (Tarptautinės darbo organizacijos) konvencijas, visų pirma teisių jungtis į organizacijas, streikuoti ir vesti kolektyvines derybas.

– Gerinti socialinį dialogą, paprastinti ir skatinti bendradarbiavimą su ES partneriais.

Mažumų teisės, kultūrinės teisės ir mažumų apsauga

– Remiantis Europos žmogaus teisių konvencija ir Europos Tarybos pagrindų konvencijos dėl nacionalinių mažumų apsaugos principais bei geriausiais ES valstybių narių praktikos pavyzdžiais, užtikrinti kultūrinę įvairovę ir puoselėti pagarbą mažumoms bei skatinti jas saugoti.

– Užtikrinti mažumų teisinę apsaugą, ypač jų teisę į nuosavybę pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 1 protokolą.

– Užtikrinti galimybę transliuoti laidas per radiją ir televiziją kitomis kalbomis negu turkų. Pašalinti didžiausias kliūtis, daromas vietos ir regioniniams privatiems transliuotojams.

– Imtis tinkamų priemonių, kad būtų remiamas kitų negu turkų kalbų mokymas.

Padėtis rytuose ir pietryčiuose

– Panaikinti kaimų apsaugos sistemą pietryčiuose. Išvalyti tą vietą nuo priešpėstinių minų.

– Dėti pastangas, kad būtų sumažinti regioniniai skirtumai, ypač pagerinti padėtį Turkijos pietryčiuose, kad visi piliečiai turėtų daugiau ekonominių, socialinių ir kultūrinių galimybių.

– Vadovaujantis JT Generalinio Sekretoriaus specialiojo atstovo perkeltųjų asmenų klausimams rekomendacijomis, tęsti priemones, kurių buvo imtasi siekiant padėti šalies viduje perkeltiesiems asmenims grįžti į vietas, iš kurių jie buvo iškelti.

– Užtikrinti teisingą ir greitą kompensaciją tiems, kurie patyrė praradimų ir nuostolių dėl saugumo padėties pietryčiuose.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Kipras

– Toliau remti pastangas rasti visa apimantį Kipro problemos sprendimą, kuris atitiktų JT reikalavimus ir principus, kuriais remiantis buvo įkurta Sąjunga.

– Iki galo įgyvendinti protokolą, kuriuo Ankaros susitarimas adaptuojamas, atsižvelgiant į 10 naujųjų valstybių narių, įskaitant Kiprą, įstojimą į ES[4].

– Imtis veiksmų siekiant normalizuoti dvišalius Turkijos santykius su visomis ES valstybėmis narėmis, įskaitant Kipro Respubliką[4].

Taikus pasienio konfliktų sprendimas

– Toliau dėti pastangas, kad būtų išspręsti visi dideli pasienio konfliktai, laikantis taikaus ginčų sprendimo principo pagal JT Chartiją, be kita ko, jei reikia, kreipiantis į Tarptautinį Teisingumo Teismą.

– ***Įsipareigojimai pagal Asociacijos susitarimą***

– Užtikrinti, kad būtų įgyvendinami įsipareigojimai, kurių buvo prisiimta pasirašant Asociacijos susitarimą, įskaitant įsipreigojimus dėl Muitų sąjungos.

Ekonominiai kriterijai

– Tęsti dabartinės struktūrinės reformos programos, dėl kurios susitarta su TVF ir Pasaulio banku, įgyvendinimą, visų pirma užtikrinti viešųjų išlaidų kontrolę.
– Užbaigti įgyvendinti finansų sektoriaus reformą, visų pirma veiklos rizikos ribojimą ir viešumą reglamentuojančių nuostatų priderinimą prie tarptautinių standartų.
– Išsaugoti rinkos reguliavimo institucijų nepriklausomumą.
– Pagreitinti valstybei nuosavybės teise priklausančių objektų, visų pirma valstybei nuosavybės teise priklausančių bankų, privatizavimą, atsižvelgiant į socialinius aspektus.
– Tęsti rinkos liberalizavimą ir kainų reformas, visų pirma energetikos, tabako ir cukraus srityse.
– Tęsti ekonominį dialogą su ES, visų pirma dalyvaujant fiskalinės priežiūros procedūrose, kurios numatytos atlikti rengiantis stojimui, skiriant ypač daug dėmesio priemonėms, tinkamoms siekiant makroekonomikos stabilumo ir numatomumo bei struktūrinių reformų įgyvendinimo.
– Įgyvendinti priemones, kuriomis būtų sprendžiama pogrindinės ekonomikos problema.
– Pagerinti profesinį mokymą, ypač jaunimo.
– Subalansuoti darbo rinką.
– Pagerinti verslo aplinką, visų pirma komercinių teismų veikimą. Siekiant šio tikslo, pagerinti komercinių teisminių institucijų veikimą, ypač daug dėmesio skiriant tam, kad teisminės institucijos būtų nepriklausomos, ir tam, kad liudininkų, turinčių specialių žinių ar specialų patyrimą, sistema būtų tinkamai naudojamasi.
– Užbaigti finansų sektoriaus reformą ir tęsti žemės ūkio sektoriaus reformą.
– Užtikrinti, kad būtų pagerintas bendras švietimo ir sveikatos apsaugos lygis, ypač daug dėmesio skiriant jaunajai kartai ir regionams, kuriose sąlygos nepalankiausios.
– Lengvinti ir skatinti tiesiogines užsienio investicijas.

GEBĖJIMAS PRISIIMTI NARYSTĖS ĮSIPAREIGOJIMUS

[4] Žr. taip pat 2005 m. rugsėjo 21 d. Europos bendrijos ir jos valstybių narių pareiškimą.

Laisvas prekių judėjimas

– Pabaigti šalinti technines ir administracines kliūtis prekybai. Užtikrinti veiksmingą rinkos vidaus kontrolę ir laisvą prekių judėjimą.
– Baigti įvardyti priemones, prieštaraujančias Sutarties 28–30 straipsniams, ir pašalinti jas. Visų pirma pašalinti visas neautomatiškai suteikiamas importo licencijas ir įgyvendinti abipusio pripažinimo principą nesuderintose srityse.
– Pašalinti visus laisvo prekių judėjimo apribojimus, atsiradusius diskriminuojant valstybių narių vežėjus dėl jų tautybės arba dėl ankstesnių sustojimų kituose uostuose.
– Užtikrinti sertifikavimo ir atitikties vertinimo bei žymėjimo EB ženklu pagal naujojo ir bendrojo požiūrio direktyvas įgyvendinimą; stiprinti esamas rinkos priežiūros ir atitikties įvertinimo struktūras, jas aprūpinant įranga ir jose užtikrinant mokymus, ir kurti tinkamą administracinę infrastruktūrą.
– Plėtoti veiksmingą teisėtą metrologijos inftastruktūrą ir sudaryti galimybes, kad mokslinę ir pramoninę metrologiją būtų lengviau dažniau taikyti.

Įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas

– Nustatyti nacionalinių teisės aktų apsaugos nuo galimų kliūčių EB sutarties nuostatoms, susijusioms su steigimosi teise ir laisve teikti paslaugas, metodus ir integruotos kontrolės sistemos planą.
– Sudaryti ir pradėti įgyvendinti integruotos kontrolės sistemos planą, skirtą abipusio profesinės kvalifikacijos pripažinimo suderinimui su *acquis*, įskaitant būtinų administracinių gebėjimų ugdymą.
– Sudaryti integruotos kontrolės sistemos planą, skirtą pašto paslaugų *acquis* įgyvendinti.

Laisvas kapitalo judėjimas

– Visuose ekonomikos sektoriuose pašalinti visus apribojimus, turinčius poveikį tiesioginėms užsienio investicijoms iš ES.

Viešieji pirkimai

– Pagreitinti viešųjų pirkimų teisės aktų, ypač susijusių su komunalinių paslaugų sektoriaus lengvatomis ir peržiūros procedūromis, derinimą su *acquis*.
– Didinti viešųjų pirkimų institucijos gebėjimus įgyvendinti naująjį Viešųjų pirkimų įstatymą.

Intelektinės nuosavybės įstatymas

– Didinant administracinius gebėjimus ir koordinavimą (taip pat ir teisėsaugos ir teisminių institucijų), užtikrinti intelektinės nuosavybės teisės aktų vykdymą. Imtis priemonių prieš prekių, visų pirma knygų ir kitų žiniasklaidos priemonių, prekės ženklų klastojimą ir piratavimą.
– Farmacijos sektoriuje rasti su ES abiems priimtiną sprendimą dėl pateiktų prašymų leisti gaminti nepatentuotus vaistus.

Konkurencija

– Suderinti su *acquis* teisės aktus dėl valstybės pagalbos, įskaitant tuos, kurie taikomi tokiems pažeidžiamiems sektoriams kaip plieno, įkurti nacionalinę instituciją, stebinčią, kaip teikiama valstybės pagalba, ir užtikrinti griežtą valstybės pagalbos kontrolę.
– Užtikrinti skaidrumą ir nuolatinį keitimąsi informacija konkurencijos ir valstybės pagalbos srityse.
– Užbaigti antimonopolinės srities antrinės teisės aktų derinimą.

Finansinės paslaugos

– Priimti būtinas naujojo Bankininkystės įstatymo įgyvendinimo priemones. Užtikrinti nuolatinę pažangą įgyvendinant kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms skirtą naujosios kapitalo reikalavimų sistemos integruotos kontrolės sistemos planą.
– Sugriežtinti ne bankų finansų sektoriaus rizikos ribojimo ir priežiūros standartus, be kita ko, kai reikia, racionalizuojant priežiūros struktūrą.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Užtikrinti tarifų nustatymo ir licencijų išdavimo teisės aktų įgyvendinimą.
– Priimti ir įgyvendinti suderintus teisės aktus dėl elektroninių ryšių, ypač dėl tarifų nustatymo ir licencijų išdavimo, skirtųjų linijų, prieigos ir tinklų sujungimo, operatoriaus (išankstinio) pasirinkimo ir numerio perkeliamumo. Didinti televizijos ir radijo reguliavimo institucijų gebėjimus ir nepriklausomumą.
– Tęsti audiovizualinės politikos srities teisės aktų derinimą, visų pirma su direktyva dėl „televizijos be sienų“.

Žemės ūkis ir kaimo vystymas

– Imtis būtinų teisinių priemonių ir sukurti tinkamas administracines struktūras, kad būtų taikomos ES priemonės, susijusios su kaimo vystymu.

Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika

– Tęsti galvijų identifikavimo ir registravimo sistemos derinimą prie ES reikalavimų ir pradėti veiksmus, siekiant identifikuoti avis ir ožkas bei registruoti jų judėjimą.
– Nustatyti strategiją pagrindinėms gyvūnų ligoms išnaikinti.
– Parengti maisto perdirbimo įmonių modernizavimo programą, kad jos atitiktų ES higienos ir visuomenės sveikatos normas.
– Įgyvendinti nuosėdų ir zoonozės kontrolės programas.

Žuvininkystė

– Suderinti žuvininkystės valdymo, kontrolės, rinkodaros ir struktūrinės pertvarkos teisės aktus su *acquis*. Didinti administracinius gebėjimus.

Transporto politika

– Pašalinti visus apribojimus laivams su Kipro vėliava bei laivams, kurie naudojami Kipro prekybai, ir oro susisiekimo susitarimo nuostatas, diskriminuojančias valstybių narių vežėjus dėl jų tautybės.
– Tęsti visų transporto rūšių teisės aktų derinimą su transporto *acquis*.
– Stiprinti jūrų administravimą, visų pirma vėliavos valstybės kontrolę, ir gerinti Turkijos laivyno saugumą, siekiant, kad Turkija būtų išbraukta iš Paryžiaus susitarimo memorandumo vėliavos valstybių juodojo sąrašo.
– Priimti Turkijos kelių transporto parko pritaikymo prie ES standartų programą.

Energetika

– Užtikrinti už elektros, gamtinių dujų ir branduolinės energijos priežiūrą atsakingos institucijos nepriklausomumą ir veiksmingumą.
– Užtikrinti konkurencingos vidaus energijos rinkos sukūrimą pagal direktyvas dėl elektros ir dujų.
– Remti regioninės energijos rinkos, kuri būtų palaipsniui integruojama į didesnę Europos energijos rinką, kūrimą. Panaikinti tarpvalstybinės prekybos apribojimus ir apribojimus trečiosioms šalims patekti į rinką.
– Plėtoti energetikos strategiją, siekiant palengvinti *acquis* atitinkančios teisinės sistemos įgyvendinimą.

– Pradėti derinimą su *acquis* energijos veiksmingumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių srityse ir didinti šių sektorių administracinius gebėjimus.

Mokesčiai

– Toliau derinti akcizo ir PVM mokesčius, visų pirma taikomas normas, sandorių, kuriems šie mokesčiai netaikomi, taikymo sritį, mokesčių struktūrą ir panaikinti mokesčių priemones, dėl kurių gali atsirasti diskriminavimas.
– Tęsti derinimą su *acquis* tiesioginio apmokestinimo srityje, įskaitant nuostatas dėl keitimosi informacija su ES valstybėmis narėmis, siekiant, kad būtų lengviau užtikrinti kovos su vengimu mokėti mokesčius priemonių vykdymą.
– Įsipareigoti laikytis Verslo apmokestinimo elgesio kodekso principų ir užtikrinti, kad būsimieji teisės aktai atitiktų Verslo apmokestinimo elgesio kodekso principus.
– Dėti daugiau pastangų modernizuojant ir gerinant mokesčių administravimą, siekiant, kad mokesčių mokėtojai laikytųsi taisyklių, ir kad tiesioginiai mokesčiai, PVM ir pajamos iš muitų bei kiti netiesioginiai mokesčiai būtų geriau surenkami. Sukurti veiksmingas kovos su sukčiavimu priemones.
– Pradėti ruoštis plėtoti IT sistemas, būtinas tam, kad būtų galima keistis elektroniniais duomenimis su ES ir jos valstybėmis narėmis.

Statistika

– Užbaigti ES standartus atitinkančio naujo statistikos įstatymo priėmimo ir užtikrinimo, kad jis bus vykdomas, procedūras. Užtikrinti tinkamą darbuotojų mokymą ir didinti administracinius gebėjimus.
– Sustiprinti statistikos plėtros strategiją, visų pirma šiose prioritetinėse srityse: demografinės ir darbo rinkos statistikos, regioninės statistikos, verslo statistikos (įskaitant įmonių registrą) ir žemės ūkio statistiko srityse.
– Priimti laukiančias sprendimo klasifikacijas ir įtraukti į verslo registrą atitinkamus statistinius vienetus.
– Pagerinti nacionalinių sąskaitų metodiką, kad ji atitiktų ESS 95.

Socialinė politika ir užimtumas

– Sudaryti metinį investicijų finansavimo planą, paremtą realistišku derinimo išlaidų ir turimų viešųjų ir privačių išteklių įvertinimu.
– Sudaryti sąlygas veiksmingam socialiniam dialogui, be kita ko, panaikinant profesinių sąjungų veiklą ribojančias nuostatas ir užtikrinant profesinių sąjungų teisių laikymąsi.
– Vykdant savarankišką socialinį dialogą, remti socialinių partnerių pastangas didinti savo gebėjimus, visų pirma atsižvelgiant į jų būsimą vaidmenį nustatant ir įgyvendinant užimtumo ir socialinę politiką.
– Toliau dėti pastangas, kad būtų išspręsta vaikų darbo problema.
– Padidinti visų šios srities institucijų, dalyvaujančių *acquis* perkėlime į nacionalinę teisę, gebėjimus.

Įmonių ir pramonės politika

– Tęsti plieno sektoriaus pertvarkymą pagal visa apimančią nacionalinę programą, kuria siekiama užtikrinti sektoriaus gyvybingumą, ir laikantis ES teisės aktų dėl valstybės pagalbos.
– Sukurti ir įgyvendinti užsienio investicijų skatinimo strategiją.

Regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas

– Toliau plėtoti ekonominės ir socialinės sanglaudos strateginį planą, kuriuo siekiama sumažinti skirtumus tarp regionų.

– Sukurti teisinę ir administracinę struktūrą, būtiną ES pasirengimo narystei programų lėšoms įsisavinti.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

– Toliau plėtoti ir stiprinti visas teisėsaugos institucijas ir priderinti jų statusą ir veikimo būdą prie Europos standartų, be kita ko, plėtojant tarpžinybinį bendradarbiavimą. Priimti Policijos pareigūnų etikos kodeksą. Sukurti nepriklausomą ir veiksmingą skundų sistemą, siekiant užtikrinti didesnę policijos ir žandarmerijos atskaitomybę. Plėtoti šiuolaikinių tyrimo metodų ir nusikaltimų prevencijos strategijų naudojimą. Imtis priemonių kriminalinės policijos gebėjimams ugdyti ir didinti.
– Toliau dėti pastangas, kad būtų įgyvendintas Nacionalinis veiksmų planas dėl migracijos ir prieglobsčio, kovojama su neteisėta migracija ir sudarytas readmisijos susitarimas su ES.
– Pradėti įgyvendinti nacionalinį veiksmų planą dėl sienų priežiūros, visų pirma imantis veiksmų, kad būtų įkurta profesionali nekarinė sienų apsaugos tarnyba ir išminuota siena.
– Priimti ir įgyvendinti kovos su organizuotu nusikalstamumu strategiją. Sustiprinti kovą su organizuotu nusikalstamumu, narkotikais, prekyba žmonėmis, sukčiavimu, korupcija ir pinigų plovimu.
– Sukurti ir pradėti įgyvendinti nacionalinę kovos su narkotikais strategiją, atitinkančią ES kovos su narkotikais strategiją ir veiksmų planą.
– Priimti su *acquis* suderintą įstatymą dėl asmens duomenų apsaugos ir įkurti nepriklausomą priežiūros instituciją.
– Įkurti tarnybą, kurios kompetencija būtų apsaugoti eurą nuo klastočių.

Mokslas ir moksliniai tyrimai

– *Pradėti kurti ir taikyti integruotą mokslinių tyrimų strategiją.*

Švietimas ir kultūra

– Sudaryti geresnes sąlygas nacionalinei agentūrai veikti, siekiant suaktyvinti dalyvavimą Socrates, Leonardo da Vinci ir Jaunimo programose. Skatinti dalyvauti „Kultūra 2000“ programoje.

Aplinka

– Priimti pataisytą *acquis* perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo programą. Sudaryti investicijų finansavimo planą.
– Toliau perkelti ir įgyvendinti *acquis*, susijusį su pagrindiniais teisės aktais, tarptautinėmis aplinkos apsaugos konvencijomis ir teisės aktais dėl gamtos apsaugos, vandens kokybės, integruotos taršos prevencijos kontrolės ir atliekų tvarkymo. Įgyvendinti ir vykdyti iš dalies pakeistą poveikio aplinkai vertinimo direktyvą.
– Toliau siekti, kad aplinkos apsaugos reikalavimų būtų laikomasi vykdant kitų sektorių politiką.
– Sudaryti planą, kaip padidinti administracinius gebėjimus, įgyvendinti aplinkos apsaugos teisės aktus ir užtikrinti, kad jie bus vykdomi.
– Toliau plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą vandens klausimais pagal pagrindų direktyvą dėl vandens ir tarptautines konvencijas, kurias yra pasirašiusi EB.

Vartotojų ir sveikatos apsauga

– Suderinti teisės aktus su *acquis*. Visų pirma teisės aktus dėl maisto produktų ir maisto saugos.
– Toliau plėtoti institucines struktūras, skirtas veiksmingam rinkos priežiūros įgyvendinimui.
– Toliau kurti nacionalines pranešimų apie pavojingus produktus sistemas ir išnaudoti galimybes keistis tokiais pranešimais su kitomis šalimis per TRAPEX arba kitas atitinkamas sistemas.

Muitų sąjunga

- Priimti naują Muitinės kodeksą, siekiant toliau derinti muitų teisės aktus su šios srities *acquis*, įskaitant lengvatinės kilmės taisykles.
- Suderinti laisvosios zonos, visų pirma su muitinės tikrinimu ir mokesčių auditu susijusius, teisės aktus su šios srities *acquis* ir juos vykdyti.
- Toliau didinti muitinės administracijos administravimo ir veiklos gebėjimus ir suderinti vidaus procedūras su ES standartais.
- Pradėti ruoštis vystyti IT sistemas, būtinas elektroninių duomenų mainams su ES ir jos valstybėmis narėmis, pradedant nuo tranzito ir tarifų sričių.

Išorės santykiai** bei **užsienio, saugumo ir gynybos politika

- Suderinus su EB lengvatiniais režimais, įskaitant naują EB bendrųjų Muitų tarifų lengvatų sistemos režimą, užbaigti derinimą su EB bendra prekybos politika.
- Toliau dėti pastangas, kad būtų sudaromi numatomi laisvosios prekybos susitarimai su trečiosiomis šalimis.
- Palaipsniui suderinti politiką trečiųjų šalių atžvilgiu ir poziciją tarptautinėse organizacijose su ES ir jos valstybių narių politika ir pozicija, įskaitant tas, kurios susijusios su visų ES valstybių narių naryste atitinkamose organizacijose ir su tokiais susitarimais kaip *Wassenaar*‘o[5].

Finansų kontrolė

- Užtikrinti, kad būtų laiku įgyvendintas Viešojo finansų valdymo ir kontrolės įstatymas.
- Priimti naujus teisės aktus išorės audito veiklai reformuoti laikantis Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos taisyklių ir remiantis Viešojo finansų valdymo ir kontrolės įstatymu, užtikrinti Audito Rūmų nepriklausomumą.
- Sukurti veiksmingas procedūras spręsti klausimams dėl pažeidimų ir įtarimo sukčiavimu atvejų, susijusių su pasirengimo stojimui parama, įskaitant veiksmingą pranešimą Komisijai apie pažeidimus.
- Stiprinti lėšų, kurias Bendrija skiria pasirengti stojimui, valdymo sistemą ir pritaikyti ją prie besikeičiančių pasirengimo stojimui priemonių.
- Sukurti administracines struktūras, būtinas veiksmingai ir lygiavertei ES lėšų apsaugai ir bendradarbiavimui su Europos Komisijos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF).

3.2 Vidutinės trukmės laikotarpio prioritetai

Ekonominiai kriterijai

- Užbaigti privatizacijos programos įgyvendinimą.
- Užbaigti žemės ūkio sektoriaus reformą.
- Užtikrinti pensijų ir socialinės apsaugos sistemos tvarumą.
- Toliau gerinti bendrą švietimo ir sveikatos apsaugos lygį, ypač daug dėmesio skiriant jaunajai kartai ir regionams, kuriuose sąlygos nepalankiausios.

GEBĖJIMAS PRISIIMTI NARYSTĖS ĮSIPAREIGOJIMUS

Įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas

---

[5] ˇr. 2005 m. spalio 3 d. ES pirmininkaujančios valstybės pareiškimą, kuriam pritarė Taryba. Bendrųjų derybų nuostatų 7 dalis, kurioje aprašomos visos su šia sritimi susijusios tarptautinės organizacijos, negali būti aiškinama kaip pažeidžianti teisę savarankiškai priimti sprendimus ir pažeidžianti šių organizacijų ar jų narių arba Europos Sąjungos valstybių narių teises.

– Panaikinti įsisteigimo teisės ir laisvės teikti tarpvalstybines paslaugas apribojimus.
– Pradėti teisės aktų derinimą su *acquis* dėl pašto paslaugų. Pradėti pašto paslaugų liberalizavimą ir įsteigti nacionalinę reguliavimo instituciją.
– Pasiekti, kad profesinės kvalifikacijos pripažinimas būtų iš esmės suderintas su *acquis*.

Viešieji pirkimai

– Užtikrinti, kad visų lygių perkančiosios institucijos ir subjektai veiksmingai įgyvendintų viešųjų pirkimų taisykles, be kita ko, kuriant ir naudojant veiklos priemones, organizuojant mokymus ir didinant perkančiųjų organizacijų ir subjektų administracinius gebėjimus.

– Skatinti naudoti elektronines priemones atliekant viešųjų pirkimų procedūras.

– Priimti visa apimančią nacionalinę Turkijos viešųjų pirkimų sistemos vystymo strategiją, kurioje būtų numatyta naudoti elektronines priemones visais viešųjų pirkimų procedūros etapais.

Intelektinės nuosavybės įstatymas

– Užbaigti intelektinės nuosavybės teisių derinimą ir užtikrinti, kad jos bus vykdomos, stiprinant teisėsaugos struktūras ir mechanizmus, įskaitant vykdymo priežiūros ir teismines institucijas.

Finansinės paslaugos

– Padaryti esminę pažangą įgyvendinant naująją kapitalo reikalavimų sistemą pagal BRSA išsamų integruotos kontrolės sistemos planą.
– Padaryti esminę pažangą derinant ne bankų finansinio sektoriaus teisės aktus su *acquis*.

Bendrovių teisė

– Užbaigti derinimą su acquis;
– Priimti ES standartus atitinkančią bendrojo pobūdžio finansinės atskaitomybės sistemą su visomis *acquis* numatytomis išimtimis.
– Griežtinti reikalavimus teikti informaciją. Visų pirma iškelti bendrovėms bendrą reikalavimą registruoti tikrinamus juridinius asmenis ir konsoliduotas finansines ataskaitas, siekiant, kad informacija apie juos būtų paskelbta viešai.
– Didinti visų atitinkamų institucijų gebėjimus stebėti finansinės kontrolės standartus ir laikytis jų.

Konkurencija

– Užtikrinti, kad būtų vykdomi antimonopolinės ir valstybės pagalbos sričių reikalavimai, ypač daug dėmesio skiriant monopolijoms ir įmonėms, turinčioms specialių ir išimtinių teisių.
– Tęsti plieno sektoriaus pertvarkymą pagal visa apimančią sektoriaus programą, dėl kurios buvo susitarta.
– Stengtis, kad visi rinkos dalyviai ir pagalbos teikėjai būtų geriau informuoti apie antimonopolines ir valstybės pagalbos taisykles.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Užbaigti telekomunikacijų srities *acquis* perkėlimą į nacionalinę teisę ir pasiruošti visiškam rinkos liberalizavimui.
– Užbaigti audiovizualinių teisės aktų derinimą ir stiprinti nepriklausomos televizijos ir radijo reguliavimo institucijos gebėjimus.

Žemės ūkis ir kaimo vystymas

Tęsti integruotos valdymo ir kontrolės, visų pirma žemės sklypų identifikavimo, sistemos kūrimą.

Maisto sauga, veterinarija ir fitosanitarija

- Suderinti veterinarijos, maisto saugos ir fitosanitarijos teisės aktus.
- Sukurti veterinarijos, fitosanitarijos ir maisto saugos teisės aktams įgyvendinti būtinus administracinius gebėjimus.
- Sukurti ES reikalavimus atitinkančią avių ir ožkų identifikavimo ir registravimo sistemą.
- Modernizuoti maisto perdirbimo įmones, kad jos gebėtų atitikti ES maisto saugos standartus ir laikytis ES teisės aktų. Modernizuoti pieno ūkius.
- Įgyvendinti maisto saugos kontrolės sistemas.
- Sukurti kritusių gyvūnų rinkimo ir gyvūnų šalutinių produktų apdorojimo sistemas.
- Įgyvendinti pagrindinių ligų išnaikinimo planą.
- Priderinti augalų veislių registravimo sistemą prie ES reikalavimų.

Žuvininkystė

- Užbaigti kurti valstybės ir regionų lygiu reikiamas administracines struktūras ir įrenginius, galinčius užtikrinti bendros žvejybos politikos įgyvendinimą.

Transporto politika

- Baigti visų transporto rūšių teisinį ir administracinį suderinimą. Kelių transporto srityje atkreipti ypatingą dėmesį į galimybę patekti į rinką, eismo saugumą, techninę apžiūrą, patikrinimus kelyje bei socialines, fiskalines taisykles ir techninius reikalavimus. Jūrų transporto srityje turi būti nustatytos laivyno saugumo taisyklės.
- Užtikrinti kelių, jūrų ir oro transporto teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymą (visų pirma dėl skrydžių saugos ir skrydžių valdymo). Siekiant šio tikslo, padidinti institucijų, susijusių su visų rūšių civiline aviacija, kelių transporto priemonėmis ir geležinkeliais, įgyvendinimo ir vykdymo gebėjimus.
- Užbaigti nacionalinės geležinkelių bendrovės pertvarkymą ir, laikantis *acquis* reikalavimų, atverti geležinkelių rinką.
- Įgyvendinti techninio pritaikymo programą, kad Turkijos jūrų ir kelių transporto parkas atitiktų Bendrijos normas.

Energetika

- Užbaigti nacionalinių teisės aktų derinimą su *acquis*.
- Toliau stiprinti administracines ir reguliavimo struktūras.
- Pertvarkyti elektros energijos įmones ir atverti energijos rinkas vadovaujantis *acquis*.
- Užtikrinti aukšto lygio branduolinę saugą. Kai bus sukurtas gebėjimas gaminti branduolinę energiją, visų pirma didinti reguliavimo institucijų gebėjimus, nepriklausomumą ir išteklius, daryti tai dar gerokai prieš pradedant išduoti licencijas. Užtikrinti, kad poveikio aplinkai vertinimas (PAV) būtų vykdomas griežtai pagal PAV direktyvą.

Mokesčiai

- Padaryti esminę pažangą derinant mokesčių teisės aktus su *acquis* dėl PVM, akcizų ir tiesioginio apmokestinimo, įskaitant Įmonių apmokestinimo elgesio kodeksą.
- Toliau stiprinti ir modernizuoti mokesčių administravimą, įskaitant IT sektorių, siekiant pagerinti mokestinių pajamų surinkimą. Toliau plėtoti IT sistemas, būtinas tam, kad būtų galima keistis elektroniniais duomenimis su ES ir jos valstybėmis narėmis.

Ekonominė ir pinigų politika

– Užbaigti derinimą su *acquis* nuostatomis dėl valstybinio sektoriaus institucijų privilegijuotų santykių su finansų įstaigomis uždraudimo ir valstybinio sektoriaus tiesioginio finansavimo uždraudimo.

Statistika

– Patobulinti įmonių registrą taip, kad jis atitiktų ES standartus.
– Toliau derinti makroekonomikos statistikos teisės aktus su *acquis*, visų pirma su jo nuostatomis dėl BVP įvertinių duomenų, suderintų vartotojų kainų indeksų, mokėjimų balanso ir užimtumo statistikos.
– Stiprinti Valstybės statistikos instituto atliekamą koordinuotojo vaidmenį, siekiant pagerinti iš įvairių vyriausybės tarnybų gaunamų duomenų rinkimą ir tvarkymą.
– Renkant duomenis dažniau naudotis administraciniais šaltiniais.
– Užbaigti finansų statistikos derinimą su ESS 95 reikalavimais.

Socialinė politika ir užimtumas

– Užbaigti *acquis* perkėlimą į nacionalinę teisę ir sustiprinti su šiomis sritimis susijusias administracines ir teisėsaugos struktūras, įskaitant darbo inspekcijas.
– Užtikrinti socialinės politikos ir užimtumo *acquis* įgyvendinimą ir vykdymą.
– Parengti nacionalinę užimtumo strategiją, siekiant dalyvauti Europos užimtumo strategijoje, įskaitant pasirengimą bendrai užimtumo politikos peržiūrai ir jos įgyvendinimą, ir sukurti gebėjimus stebėti darbo rinką ir socialinę plėtrą.
– Vadovaujantis ES praktika, parengti nacionalinę socialinės integracijos strategiją, įskaitant duomenų rinkimą.
– Toliau gerinti socialinę apsaugą, visų pirma įtvirtinant socialinės apsaugos ir pensijų sistemos reformą, siekiant kad ši sistema būtų finansiškai pajėgi, ir stiprinant socialinę apsaugą.

Įmonių ir pramonės politika

– Toliau paprastinti MVĮ verslo aplinką ir derinti MVĮ apibrėžimą su tuo, kuris naudojamas ES.

Transeuropiniai tinklai

– Įgyvendinti prioritetinius projektus, sudarytus remiantis Transporto infrastruktūros poreikių įvertinimu ir Europos bendrijos transeuropinio tinklo (TEN) transporto gairėmis.
– Skatinti projektų, kurie Europos bendrijos transeuropinio tinklo (TEN) energetikos gairėse yra įvardyti kaip bendros svarbos projektai, įgyvendinimą Turkijoje.

Regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas

– Toliau didinti administracinius gebėjimus regioninei politikai įgyvendinti valstybės ir regionų lygiu.
– Sukurti daugiamečio biudžeto sudarymo procedūras, nustatant prioritetinius valstybės investavimo regionuose kriterijus.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

– Priderinti žandarmerijos statusą ir veikimo būdą prie Europos standartų.
– Toliau derinti vizų teisės aktus ir praktiką su *acquis*.
– Tęsti teisės aktų derinimą su *acquis* dėl prieglobsčio panaikinant Ženevos konvencijos geografinę išlygą. Gerinti prašymų suteikti prieglobstį svarstymų ir sprendimų sistemą ir plėtoti pabėgėliams skirtas socialinės paramos ir integracijos priemones.

– Kovojant su narkotikais, toliau stiprinti nacionalinį pagrindinį centrą.
– Toliau didinti muitinės gebėjimus, be kita ko, sudarant muitinių bendradarbiavimo susitarimus ir kuriant judrias priežiūros grupes.
– Užtikrinti *acquis* įgyvendinimą duomenų apsaugos srityje, įkuriant nepriklausomą priežiūros instituciją.
– Priimti ir įgyvendinti *acquis* bei geriausią praktiką migracijos srityje, siekiant užkirsti kelią nelegaliai migracijai.
– Tęsti derinimą su *acquis* ir geriausia praktika pagal nacionalinį sienų valdymo veiklos planą, siekiant pasirengti visiškam suderinimui su Šengeno *acquis*.
– Priimti ir įgyvendinti *acquis* dėl korupcijos, kovos su narkotikais, organizuoto nusikalstamumo, pinigų plovimo, teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose ir civilinėse bylose, euro ir Bendrijos finansinių interesų apsaugos baudžiamąja teise.

Švietimas ir kultūra

– Prisiderinti prie ES politikos krypčių, kuriomis siekiama apsaugoti kultūrinę įvairovę, remiantis, be kita ko, UNESCO konvencija dėl kultūrinės įvairovės.

Aplinka

– Tęsti derinimą prie *acquis* ir didinti institucinius, administracinius ir stebėsenos gebėjimus, siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą, įskaitant duomenų rinkimą.
– Integruoti tvaraus vystymosi principus nustatant ir įgyvendinant sektorių politiką.
– Užtikrinti strateginio poveikio aplinkai vertinimo direktyvos su daliniais pakeitimais visišką perkėlimą į nacionalinę teisę ir palaipsnį įgyvendinimą bei vykdymą.
– Priimti ir įgyvendinti nacionalinį atliekų tvarkymo planą.

Muitų sąjunga

– Užbaigti muitų teisės aktų, visų pirma dėl laisvųjų zonų, dvejopo naudojimo gaminių ir technologijų, prekursorių ir suklastotų bei piratinių prekių, derinimą.
– Toliau dėti pastangas, kad būtų modernizuojamas muitinės tikrinimas ir operacijos, bei užtikrinti, kad visos muitinės turėtų IT infrastruktūrą.
– Tęsti pasirengimą tam, kad IT sistemos taps sąveikios su ES sistemomis.

Finansų kontrolė

– Didinti visų institutų, dalyvaujančių valdant Bendrijos pasirengti stojimui skiriamas lėšas pagal decentralizuoto įgyvendinimo sistemą (DIS), valdymo ir priežiūros gebėjimus.
– Parengti visas institucijas, dalyvaujančias valdant Bendrijos pasirengti stojimui skiriamas lėšas, akreditavimui pagal išplėstinę decentralizuoto įgyvendinimo sistemą (EDIS).
– Pasirengti paskirti nepriklausomą kovos su sukčiavimu tarnybą.
– Padidinti EB finansinius interesus ginančių administracinių struktūrų gebėjimus.

4. PROGRAMAVIMAS

Finansavimo sprendimas, kurį Komisija kasmet priims laikydamasi procedūrų, nustatytų Tarybos reglamento 2500/2001 dėl pasirengimo stojimui finansinės paramos Turkijai (2006 m. programa) 8 straipsnyje ir reglamente dėl pasirengimo narystei paramos priemonės (IPA), kai jis bus priimtas (2007 – 2013 m. programos), sudarys galimybę teikti finansinę paramą Stojimo partnerystės programoje nustatytiems prioritetams įgyvendinti. Priėmus finansavimo sprendimus, su Turkija bus pasirašytas finansavimo susitarimas.

5. SĄLYGOS

Bendrijos parama finansuojant projektus naudojant pasirengimo narystei priemones priklauso nuo to, kaip Turkija vykdys savo įsipareigojimus pagal EB – Turkijos susitarimus, įskaitant Muitų sąjungos sprendimą 1/95 ir kitus sprendimus, ir kokių imsis tolesnių priemonių, kad atitiktų Kopenhagos kriterijus, ir kokią darys pažangą vykdydama konkrečias šios pataisytos Stojimo partnerystės programos prioritetines užduotis. Jei Turkija nesilaikys šių bendrųjų sąlygų, Taryba, vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 2500/2001 5 straipsniu, gali priimti sprendimą sustabdyti finansinę paramą. Konkrečios sąlygos taip pat yra įtrauktos į atskiras metines programas.

6. STEBĖSENA

Stojimo partnerystės programos įgyvendinimas tikrinamas naudojantis mechanizmais, nustatytais Asociacijos susitarime, ir remiantis Komisijos pažangos ataskaitomis.

Asociacijos susitarimo pakomitečiai suteikia galimybę peržiūrėti Stojimo partnerystės prioritetų įgyvendinimą ir pažangą, daromą derinant ir įgyvendinant teisės aktus bei užtikrinant jų vykdymą. Asociacijos komitetas aptaria bendrus pokyčius, pažangą ir problemas siekiant įvykdyti Stojimo partnerystės prioritetus, taip pat konkretesnes pakomitečių jam nurodytas problemas.

Kaip vykdomos pasirengimo stojimui finansinės paramos programos, drauge stebi Turkija ir Europos Komisija per Jungtinį priežiūros komitetą. Siekiant užtikrinti stebėsenos veiksmingumą, pagal visus finansavimo susitarimus finansuojamuose projektuose turi būti nurodyti galimi patikrinami ir išmatuojami pasiekimų rodikliai. Šiais rodikliais pagrįsta stebėsena padės Komisijai, PHARE valdymo komitetui (ir jo pratęsėjui pagal IPA) ir Turkijai vėliau prireikus perorientuoti esamas ir sukurti naujas programas.

PHARE valdymo komitetas užtikrina, kad pagal pasirengimo narystei programą finansuojami veiksmai būtų suderinti tarpusavyje ir su Stojimo partnerystės programa, nustatyta Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2500/2001, OL L 342, 2001 12 27, p. 1).]

Stojimo partnerystės programa, jei reikia, bus toliau iš dalies keičiama, remiantis Reglamento (EB) Nr. 622/98 2 straipsniu.